

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ

І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет

Кафедра іноземної філології і перекладу

Проректор з науково-педагогічної
роботи та розвитку

Сергій КВАША

2023 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО:

на засіданні вченої ради гуманітарно-
педагогічного факультету
протокол № 7 від «16» лютого 2023 р

Інна САВИЦЬКА

на засіданні кафедри

іноземної філології і перекладу

протокол № 6 від «1» лютого 2023 р

Світлана АМЕЛІНА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Іноземна мова за професійним спрямуванням»

рівень вищої освіти
спеціальність

Третій (освітньо-науковий) рівень
032 «Історія та археологія»

РОЗРОБНИКИ: д. пед. н., професор Амеліна С. М., к. пед. н., ст. викл. Рудницька Н. А.,
к. філол. н., доцент Гольцова М. Г.

Київ – 2023 р.

1.Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-науковий ступінь	Доктор філософії PhD	
Спеціальність	032 Історія та археологія	
Освітня програма	Історія України	
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15	4
Практичні, семінарські заняття	45	20
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	120	156
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – досягти необхідного рівня володіння англійською, німецькою чи французькою мовою; знання фахової термінології, граматики, стилістики наукового письма, основ теорії перекладу; володіння навичками наукової усної та писемної комунікації іноземною мовою.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти **повинні знати:**

- особливості комунікації англійською, німецькою чи французькою мовою у науково-дослідній діяльності;
- особливості наукового стилю англійської, німецької чи французької мови;
- лексичні особливості академічного тексту;
- особливості семантико-синтаксичної організації академічного тексту;
- структуру основних наукових жанрів; основні мовні конструкції іноземної мови для них;
- функції аналізу наукової літератури;

- форми і види перекладу;
- види редагування перекладу;
- основні лексичні та синтаксичні конструкції для тексту статті;
- вимоги до написання статті;
- етапи підготовки доповіді;
- етапи проведення наукової дискусії;
- вимоги до написання реферату.

Засвоївши курс «Іноземна мова за професійним спрямуванням» здобувачі **повинні** **вміти:**

- робити пошук наукової інформації в іншомовних джерелах;
- оперувати оригінальною іншомовною науковою літературою та періодикою з фаху,
- використовувати академічне письмо як різновид наукового спілкування;
- володіти засобами іноземної мови для написання статей, анотацій, рецензій та ін.;
- представляти результати власних наукових досліджень іноземною мовою;
- отримувати інформацію з різних джерел для укладання галузевих глосаріїв;
- обговорювати наукові проблеми іноземною мовою.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувачі вищої освіти оволодіють **такими компетентностями:**

інтегральною: здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері історії та археології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;

загальними компетентностями:

ЗК 1. Здатність до науково-професійного іншомовного мовлення. Здатність використовувати іноземну мову для представлення наукових результатів в усній та письмовій формах, для розуміння іншомовних наукових та професійних текстів для спілкування в іншомовному науковому і професійному середовищах.

ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 11. Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність).

ЗК 14. Комплексність у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності;

фаховими (спеціальними) компетентностями:

СК 3. Комплексність у володінні інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світової і вітчизняної історичної науки.

СК 7. Здатність створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях.

СК 8. Комплексність у публічному представленні та захисті результатів дисертаційного дослідження.

СК 9. Здатність брати участь у критичному діалозі. Здатність брати участь у наукових дискусіях на міжнародному рівні, відстоювати свою власну позицію.

СК 11. Комплексність у набутті та розумінні значного обсягу сучасних науково-теоретичних знань в історичній галузі та суміжних з ним сферах гуманітарних наук.

СК 12. Здатність сприймати і досліджувати історію України в контексті світового історичного процесу.

СК 14. Здатність репрезентувати результати наукових досліджень в ЗМІ, мистецтві, літературі.

СК 15. Здатність до професійного розвитку та самоорганізації, проектування власної кар'єри та готовності до постійного підвищення професійної кваліфікації.

Освітній компонент забезпечує такі результати навчання:

РН 05. Застосовувати іноземну мову як для роботи із іншомовними джерелами і літературою, так і для презентації результатів власних досліджень міжнародній спільноті.

РН 12. Формулювати та перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні наукові аргументи і докази, підтвержені історичними джерелами;

2. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів: «Академічний текст іноземної мови: лексико-стилістичні особливості, семантико-синтаксична організація» й «Академічна культура усної наукової комунікації іноземною мовою».

Змістовий модуль 1. Академічний текст іноземної мови: лексико-стилістичні особливості, семантико-синтаксична організація

Тема 1. Іноземна мова як засіб наукової комунікації

Іноземна мова як засіб входження у світовий науковий простір. Іноземна мова як засіб писемної комунікації для академічних цілей; комунікація англійською, німецькою чи французькою мовою у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії.

Тема 2. Академічне письмо: характеристики та структура

Основа академічного письма – металінгвістичні вміння і навички здобувачів. Академічна й інформаційна грамотність. Модель академічного письма.

Тема 3. Академічний текст та його лексико-морфологічні особливості

Особливості академічного тексту іноземною мовою (англійською, німецькою чи французькою): академічний вокабуляр, безсуб'єктність і безособовість у реченнях, використання дієслів у формі пасивного стану.

Тема 4. Фахова термінологія академічного тексту. Теоретичні основи укладання галузевих глосаріїв

Особливості академічного тексту іноземної мови: уживання спеціальних та загальнонаукових термінів. Термінологічна фахова лексика наукових галузей здобувачів. Специфіка глосаріїв.

Тема 5. Основні жанри академічного письма: резюме

Складання власного резюме. Створення персональної web-сторінки науковця. Представлення інформації щодо кола власних наукових інтересів.

Тема 6. Написання тез

Вимоги до написання тез. Тези до статті. Технічне оформлення тез.

Тема 7. Огляд літератури

Функції аналізу наукової літератури. Поетапне вивчення наукових публікацій за темою дослідження. Робота з лексикографічними джерелами. Створення нотаток. Дотримання правил при цитуванні.

Тема 8. Етапи створення та редагування академічного тексту-перекладу

Форми і види перекладу. Види редагування перекладу. Алгоритм створення тексту-перекладу.

Тема 9. Робота над статтею

Опрацювання наукових джерел. Структура наукової статті. Основні етапи написання статті.

Тема 10. Написання наукової статті й анотації до неї

Текст статті. Формулювання висновків і пропозицій. Складання анотації. Визначення ключових слів. Дотримання академічної доброчесності.

Змістовий модуль 2. Академічна культура усної наукової комунікації іноземною мовою

Тема 11. Підготовка наукової доповіді на науково-практичну конференцію

Презентація результатів наукового дослідження англійською (німецькою, французькою) мовою. Підготовка наукової доповіді за планом. Складання тез наукової доповіді. Формулювання основних положень.

Тема 12. Виступ з науковою доповіддю (за темою дослідження здобувача)

Виступ іноземною мовою з науковою доповіддю з опорою на презентацію. Висловлювання щодо наукової проблеми, яка пов'язана з тематикою власного дослідження. Обґрунтування актуальності проблеми дослідження. Аргументація власного погляду. Відповіді на запитання. Реагування на зауваження.

Тема 13. Участь в науковій дискусії фахового спрямування

Висловлювання англійською (німецькою, французькою) мовою власної позиції щодо теми дискусії. Використання засобів аргументування для підтримки висловленої думки. Дотримання мовленнєвого і наукового етикету.

Тема 14. Укладання конференційних матеріалів іноземною мовою: заявки, авторської довідки, супровідного листа

Опрацювання зразків конференційних матеріалів: заявки, авторської довідки, супровідного листа. Коментар щодо мовних конструкцій іноземної мови та доречність їхнього використання у текстах цих зразків.

Тема 15. Лексико-граматичний тест. Визначення рівня знань лексики та граматики іноземної (англійської, німецької чи французької) мови у здобувачів.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	тижні	усь го	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Академічний текст іноземної мови: лексико-стилістичні особливості, семантико-синтаксична організація														
Тема 1. Іноземна мова як засіб наукової комунікації	1	12	2	2			8	14	2	2				10
Тема 2. Академічне письмо: характеристики та структура	2	8	0	2			6	10						10
Тема 3. Академічний текст та його лексико-морфологічні особливості	3	10	2	2			6	12		2				10
Тема 4. Фахова термінологія академічного тексту. Теоретичні основи укладання галузевих глосаріїв	5	8	2	2			4	10						10
Тема 5. Основні жанри академічного письма: резюме	6	8	0	2			6	12		2				10
Тема 6 Написання тез	7	14	0	4			10	10						10
Тема 7. Огляд літератури	8	16	0	4			12	12						12
Тема 8. Етапи створення та редагування	9	12	2	2			8	14		2				12

академічного тексту-перекладу													
Тема 9. Робота над статтею	10	16	0	4			12	12					12
Тема 10. Написання статті й анотації до неї	11	12	0	2			10	14		2			12
Разом – ЗМ 1		116	8	26			82	120	2	10			108
Змістовий модуль 2. Академічна культура усної наукової комунікації іноземною мовою													
Тема 11. Підготовка наукової доповіді на науково-практичну конференцію	11	14	2	4			8	16	2	2			12
Тема 12. Виступ з науковою довіддю (за темою дослідження здобувача)	12	12	2	4			6	14		2			12
Тема 13. Участь у науковій дискусії	13	14	2	4			8	14		2			12
Тема 14. Укладання конференційних матеріалів іноземною мовою: заявки, авторської довідки, супровід- ного листа	14	21	1	4			16	14		2			12
Тема 15. Лексико- граматичний тест фахового спрямування	15	3	0	3				2		2			
Разом- ЗМ 2		64	7	19			38	60	2	10			48
Усього годин		180	15	45			120	180	4	20			156

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1		
Змістовий модуль 1. Академічний текст іноземної мови: лексико-стилістичні		

особливості, семантико-синтаксична організація		
1	Особливості наукового стилю іноземної мови	2
2	Основні жанри академічного письма: резюме	2
3	Складання анотації	2
4	Написання тез	2
5	Огляд літератури	2
6	Різновиди та способи перекладу. Етапи створення та редагування тексту-перекладу	4
7	Робота над статтею	4
8	Написання статті й анотації до неї	2
9	Робота над статтею	4
10	Написання статті й анотації до неї	4
Змістовий модуль 2. Академічна культура усної наукової комунікації іноземною мовою		
11	Підготовка наукової доповіді на науково-практичну конференцію	4
12	Виступ з науковою доповіддю (за темою дослідження здобувача)	4
13	Участь у науковій дискусії	4
14	Укладання конференційних матеріалів іноземною мовою: заявки, авторської довідки, супровідного листа	4
15	Лексико-граматичний тест	3
		45

5. Самостійна робота

Тема 1. Опрацювання іноземних джерел. Вимоги до оформлення списку використаних джерел.

Тема 3. Опрацювання матеріалу дослідження, джерел інформації.

Тема 4. Написання вступу до наукової статті.

Тема 5. Виклад основного матеріалу.

Тема 6. Написання висновків.

Тема 7. Аналіз лексикографічних видань.

Тема 8. Підготовка презентації.

Тема 9. Виступ з науковою доповіддю.

Написання наукової статті і виступ із доповіддю засвідчить рівень підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії, орієнтацію у темі свого наукового дослідження, а також рівень знання іноземної мови за професійним спрямуванням.

6. Контрольні питання, комплекти тестових завдань

1. Комунікація іноземною мовою у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії.
2. Академічна й інформаційна грамотність
3. Основні особливості наукового стилю іноземної мови.
4. Уживання спеціальних та загальнонаукових термінів.

4. Термінологічна фахова лексика наукових галузей здобувачів.
5. Використання безособових займенників.
6. Неозначено-особові займенники в наукових текстах.
7. Використання дієслів пасивного стану.
8. Безсуб'єктивність, безособовість в іншомовних реченнях наукового стилю.
9. Іноземна мова як засіб писемної комунікації для академічних цілей.
10. Семантико-синтаксична організація наукового тексту.
11. Особливості наукового стилю іноземної мови.
12. Термінологічна лексика наукової галузі.
13. Складання резюме здобувача.
14. Створення персональної web-сторінки науковця.
15. Представлення інформації щодо кола власних наукових інтересів.
16. Вимоги до структури тез.
17. Змістові характеристики тез.
18. Технічне оформлення тез.
19. Вимоги до структури анотації.
20. Основні елементи анотації: актуальність, постановка проблеми, шляхи її вирішення, результати і висновки.
21. Види і прийоми перекладу.
22. Види редагування перекладу.
23. Алгоритм створення тексту-перекладу.
24. Функції аналізу наукової літератури.
25. Поетапне вивчення наукових публікацій за темою дослідження.
26. Робота з лексикографічними джерелами.
27. Створення нотаток.
28. Дотримання правил при цитуванні.
29. Характеристика структурних елементів статті.
30. Етапи написання статті.
31. Вимоги до тексту статті.
32. Формулювання висновків і пропозицій.
33. Складання анотації.
34. Специфіка визначення ключових слів анотації статті.
35. Дотримання академічної доброчесності під час написання статті.
36. Презентація результатів наукового дослідження іноземною мовою.
37. Підготовка наукової доповіді за планом.
38. Складання тез наукової доповіді.
39. Формулювання основних положень під час оприлюднення наукової доповіді здобувача.
40. Виступ іноземною мовою з науковою доповіддю.
41. Формулювання наукової проблеми, яка пов'язана з тематикою власного дослідження.
42. Обґрунтування актуальності проблеми дослідження.
43. Уміння аргументувати власні думки, авторську позицію.
44. Уміння підготувати відповіді на запитання.
45. Етикет науковця під час висловлення зауважень.
46. Висловлювання іноземною мовою власної позиції щодо теми дискусії.

47. Використання засобів аргументування для підтримки висловленої думки.
48. Дотримання мовленнєвого і наукового етикету здобувача.
49. Опрацювання зразків заявки здобувача.
50. Створення зразка супровідного листа.
51. Коментар щодо мовних конструкцій англійської (німецької, французької) мови та доречність їхнього використання у текстах заявки та супровідного листа..

Взірець екзаменаційного білета

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОНС Доктор філософії напрямок підготовки	Кафедра	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №1 з дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням»	ЗАТВЕРДЖУЮ _____
Екзаменаційні запитання			
<p>1. Семантико-синтаксична організація наукового тексту.</p> <p>2. Прочитайте статтю, перекладіть, напишіть анотацію.</p> <p>Honesty is a basic tenet of ethically sound research so any type of deception and use of covert methods should be ruled out. Although you might argue that certain information of benefit to society can only be gained by these methods due to obstruction by people or organizations that are not willing to risk being scrutinized, how can you be sure of the benign consequences of the actions? The risks involved make the use of deception and covert methods extremely questionable, and in some cases even dangerous.</p> <p>It is appropriate to pass the drafts of your research report on to colleagues or supervisors for comment, but only with the proviso that the content is kept confidential, particularly as it is not ready for publication and dissemination at this stage. The intellectual independence of the findings of the report could be undermined if you allow sponsors to make comments on a draft and they demand changes to be made to conclusions that are contrary to their interests. It is not practical to let respondents read and edit large amounts of primary data.</p> <p>Dissemination of your results in the form of conference or journal papers, a website or other types of publication inevitably involves reducing the length of the material, and perhaps changing the style of the writing. You must therefore be careful that the publication remains true to the original and avoid oversimplification, bias towards particular results or even sensationalization.</p> <p>A suitable time and method should be decided for disposing of the records at the end of the research project. Ideally, the matter will have been agreed with the participants as a part of their informed consent, so the decision will have been made much earlier. The basic policy is to ensure that all the data is anonymous and non-attributable. This can be done by removing all labels and titles that could lead to identification. Better still, data should be disposed of in such a way as to be completely indecipherable. This might entail shredding documents, formatting discs and erasing tapes.</p> <p>Although ethical behaviour should underlie all academic work, it is in the social sciences (as well as medicine etc.) that the really difficult issues arise. Researching people and society raises</p>			

many ethical questions that are discussed in the books below. The first set of books are aimed generally at student and professional researchers, the second set are examples of more specialized books – though the issues remain much the same for whoever is doing research involving human participants.

Тестові завдання.

1. It has been long since I ___ him last. I ___ from him all these years.
A) saw/haven't heard B) had seen/haven't heard C) see/don't hear
D) saw/don't hear E) have seen/haven't heard
2. He was sure they ___ the station before night ____ .
A) will reach / came B) would reach / came C) would have reached / came
D) would reach / would come E) reached / came
3. - “ ___ you ___ this film yet?”
- “Yes.”
- “When ___ you ___ it?”
A) have / seen / have / seen B) have / seen / did / see
C) are / going to see / did / see D) did / see / have / seen
E) have / seen / are / going to see
4. -When ___ you ___ here?
-I ___ just ____ .
A) did/come back/have/come back B) have/come back/have/come back
C) will/come back/have/come D) do/come back/have/has come
5. Look! There ___ nothing here. Everything ___ away.
A) are / have been taken B) is / has been taken C) is / is taken D) is / is being taken
E) is / will be taken
6. Everybody ___ at what ____ .
A) was surprised/has happened B) was surprised/had happened
C) is surprised/happen D) surprise/happen E) will be surprised/ happened
7. The famous writer Tolstoy ___ forever in our memories, in the books he ___ to us.
A) will live / has left B) is living / will be leaving C) lived / leaves
D) would be living / had left E) have been living / left
8. Ernest Hemingway ___ one of those people who ___ in their beds.
A) had not been / died B) are / died C) was not / die D) was not / dies
E) is being / have not died
9. If you ___ so rude to her she ___ to us earlier.
A) were not / had come B) hadn't been / would have come
C) are / would have come D) are / will come
E) are not being / would come
10. “Hello, Mr. Roberts” ___ the clerk. “What ___ you ___ home your the wife today?”
A) greet / do / take B) greeting / were / taking C) greeted / are / taking
D) will greet / did / taken E) will greet / did / take

7. Методи навчання

Під час навчання дисципліни використовуються нормативні документи, наочне обладнання, комп'ютерні програми з відповідним програмним забезпеченням. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, елементи тренувального методу; форми організації навчання: аналіз текстів, робота в «малих групах» з літературою та словниками, творчо-дослідницькі завдання.

1. Практичні заняття з елементами дискусії.
2. Перехресне опитування.
3. Тестові завдання.
4. Презентації.

8. Форми контролю

Контроль у формі усного та письмового опитування, захисту рефератів, періодичний та підсумковий, формою самостійної роботи здобувачів є вивчення спеціальної літератури та виконання індивідуальних завдань.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з Положенням про екзамени та заліки у здобуваній вищій освіті ступеня доктора філософії в Національному університеті біоресурсів природокористування України (протокол № 11 засідання вченої ради НУБІП від 24.05.2017 р., зі змінами)

Для визначення рейтингу здобувача із засвоєння дисципліни РДИС (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи RHP (до 70 балів): $R_{ДИС} = R_{HP} + R_{AT}$.

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з табл. 1.

Таблиця 1. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

10. Методичне забезпечення

ЕНК на платформі MOODLE

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Англійська мова

1. Bailey Stephen. Academic Writing. A Handbook for International Students. Third Edition. London, New York: Routledge, 2019. 320 p.
2. Oshima Alice, Hogue Ann. Introduction to Academic Writing. New York: Pearson Education, 2017. 232 p.
3. Elizabeth O'Brien. The Handy Parts of Speech Guide: Enjoy Learning The Basics of Grammar. 2021. 102 p.
4. Lester Kaufman, Jane Straus. The Blue Book of Grammar and Punctuation: An Easy-to-Use Guide with Clear Rules, Real-World Examples, and Reproducible Quizzes, 12th Edition. 2021. 272 p.
5. McCarthy, M. English Grammar: The Basics. Routledge; 1st edition. 2021. 206 p.
6. Miller-Cochran, S., Stamper, R., Cochran, S. An Insider's Guide to Academic Writing with 2020 APA Update. A Brief Rhetoric. Second Edition. 2019.
7. Murphy R. English Grammar in Use. 5th Edition. Cambridge University Press. 2019.
8. Oxford English Grammar Course New Edition Intermediate with answers. Oxford University Press. 2019. 346 p.
9. Oxford English Grammar Course New Edition. Oxford University Press. 2019
10. Velivchenko V. F. Theory of English Grammar in Schemes and Tables. Cherkasy, 2019.
11. Wang, C. English Grammar for Writing: Lessons on Sentence Structure. Independently published. 2021. 60 p.
12. Tarasova V.V. English for Post-Graduates / Англійська для аспірантів. Київ : Бджола, 2018. 437 с.

Німецька мова

1. Akademisches Schreiben. Dagmar Knorr (Hrsg.). Universität Hamburg. 2018. 206 s.
2. Sicherung guter wissenschaftlicher Praxis. Empfehlungen der Kommission „Selbstkontrolle in der Wissenschaft“. WILEY-VCH Verlag GmbH & Co. KGaA, Weinheim, 2021. 107 S.
3. Der Bremer Schreibcoach. Ein Ratgeber zum wissenschaftlichen Schreiben für Studierende, erstellt von Schreibforschern der Uni Bremen, 2020. 242 S.
4. Langenscheidts Grammatik in Frage und Antwort. München: Langenscheidt Verlag, 2020. 176 S.
5. Theisen M. Wissenschaftliches Arbeiten. Verlag Franz Vahlen München, 2021. 281 S.
6. Zertifikat Deutsch. Lernziele und Testformat. München: Verlag Goethe Institut, 2021. 398 S.

Французька мова

1. É. Heu, M. Abou-Samra, C. Pinson, M. Perrard. Edito B1. Editions : Didier, 2016. 144 p.
2. Bloomfield A., Tausin B. Affaires à suivre. Français professionnel B1. Édition: Hachette, 2018. 182 p.

3. Tauzin B., Gruneberg A. Comment vont les affaires ? : Cours de français professionnel. Édition : Hachette, 2018. 192 p.
4. Рудницька Н.А. Ділова французька мова. Навчальний посібник. Київ: ComPrint, 2017. 181 с.
5. Рудницька Н.А. Інтегрований курс французької мови для студентів I курсу аграрних ВНЗ. Київ : ComPrint, 2014.
6. Стрілець В.В., Рудницька Н.А. Тестові завдання з французької мови: рівні А1, А2. К.: Вид-во НУБіП України. 2023. 32 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Англійська мова

1. English Grammar Links for ESL Students (<http://www.g1.umbc.edu/~kpokoyl/grammarl.htm>).
2. On-line English Grammar: (<http://www.edunet.com/english/grammar/toc.html>).
3. The Internet Grammar of English. Survey of English Usage, Department of English Language and Literature at University College, London (<http://www.ucl.ac.uk>).
4. Online English Grammar Recourses – Електронний ресурс: <http://www.edufind.com>
5. English Grammar Tests: <http://www.e-grammar.org>
6. Free English Exercises and Tests Online – Електронний ресурс:
7. <http://www.englishteststore.net>
8. Daily Grammar Archive – Електронний ресурс: <http://www.dailygrammar.com/archive.html>
9. English Grammar online – Електронний ресурс: <http://www.ego4u.com/>
10. My English pages – Електронний ресурс: <http://www.myenglishpages.com>
11. English Grammar 101 – Електронний ресурс: <http://lessons.englishgrammar101.com>

Німецька мова

1. <https://www.sprachenzentrum.tum.de/besondere-angebote/akademisches-schreiben/>
2. <http://www.univie.ac.at/ksa/elearning/cp/schreiben/schreiben-full.html>
3. http://www.deutsch-uni.com.ru/gram/sub_gat.php
4. <https://www.wissenschaftliches-arbeiten.org/>
5. <http://www.arbeitschreiben.de/>
6. <http://www.fu-berlin.de/sites/ub/lernangebote/kursprogramm/zitieren/index.html>
7. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-540-79972-6_11

Французька мова

1. Dictionnaire visuel <http://www.ikonet.com/fr/ledictionnairevisuel/>
2. https://langue-francaise.tv5monde.com/?utm_source=tv5monde&utm_medium=metanav&utm_campaign=langue-francaise
3. Bonjour de France : <http://ru.bonjourdefrance.com/>
4. <http://www.toutenclic.com/allophones/Atoutcri3/Apprentissage/LexiqueFLE/>
5. <http://www.chlorofil.fr/cooperation/rapports-et-statistiques/cooperation-internationale-en-region-evaluation.html>
6. <http://info.portea.fr/Enseignement-superieur>
7. www.diplomatie.gouv.fr/fr/diplomatie.tv_17108/decouvrir-france_17110/musee-du-quai-branly_56555.html

8. <http://www.ina.fr/presidentielles/education/video/2010061001023/education-le-programme-du-fn.fr.html>